Tweede Kamer der Staten-Generaal 2

Vergaderjaar 2015–2016 Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

84

Vragen van het lid **Siderius** (SP) aan de Minister en Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *ouders die steeds vaker financiële hulp nodig hebben om de kosten voor school en sport te dekken* (ingezonden 24 augustus 2015).

Antwoord van Staatssecretaris **Dekker** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 22 september 2015).

Vraag 1
Hoe beoordeelt u de alarmerende cijfers dat 68.619 kinderen in Nederland afhankelijk zijn van Stichting Leergeld of andere vormen van liefdadigheid om de financiële kosten voor school en sport te dekken?[1] [2]

Antwoord 1
Alle kinderen hebben recht op goed onderwijs. De toegang tot het funderend onderwijs is voor alle leerplichtige kinderen kosteloos en de school verstrekt lesmateriaal aan de leerlingen. De bekostiging van het funderend onderwijs is zodanig dat scholen aan de wettelijke eisen met betrekking tot het onderwijs kunnen voldoen. Sport en bewegen zijn belangrijk voor jongeren. Daarom is bewegingsonderwijs onderdeel van het curriculum in het funderend onderwijs.
De school is verantwoordelijk om beleid op te stellen met betrekking tot de vrijwillige ouderbijdrage en, in het voortgezet onderwijs, de zogeheten schoolkosten, waar de vrijwillige ouderbijdrage een onderdeel van is. De hoogte en de besteding van de financiële bijdragen van ouders worden besproken in de medezeggenschapsraad (MR). De ouders en leerlingen (in het vo) in de MR moeten hiermee instemmen.

Vraag 2
Acht u het acceptabel dat kinderen afhankelijk zijn van liefdadigheid om mee te kunnen doen met de activiteiten op school? Zo nee, welke maatregelen gaat u nemen om ervoor te zorgen dat kinderen niet meer afhankelijk zijn van liefdadigheid om de schoolkosten te financieren?

[1] http://www.rtlnieuws.nl/nieuws/binnenland/meer-ouders-hebben-financiele-hulp-nodig-voor-kosten-school-en-sport
[2] http://www.rtlnieuws.nl/nieuws/binnenland/het-de-kerk-stichting-leergeld

ah-tk-20152016-84
ISSN 0921 - 7398
’s-Gravenhage 2015

Antwoord 2
Ouders betalen in beginsel niet voor activiteiten die onderdeel zijn van het reguliere onderwijsprogramma. Mocht de school toch afspraken hebben gemaakt over een bijdrage van de ouders voor bepaalde activiteiten of benodigdheden in het reguliere onderwijsprogramma, dan is de school verplicht een kosteloos alternatief aan te bieden voor leerlingen van wie de ouders deze bijdrage niet betalen. De kosten voor activiteiten die niet tot het verplichte onderwijsprogramma behoren, vallen onder de vrijwillige ouderbijdrage. Ouders hebben dan de keuze of hun kind hier wel of niet aan deelneemt.

Vraag 3
Acht u het wenselijk dat voor veel ouders de vrijwillige ouderbijdrage een financiële strop dreigt te worden? Zo nee, ziet u mogelijkheden de vrijwillige ouderbijdrage te maximeren, zodat er geen financiële drempel ontstaat voor ouders om hun kind bij de school van hun voorkeur aan te melden? Kunt u dit toelichten?

Antwoord 3
Het is, zoals bij de beantwoording van vraag 1 al aangegeven, de gedeelde verantwoordelijkheid van de school en de ouders om de ouderbijdragen en de schoolkosten voor ouders beheersbaar te houden. Ik monitor periodiek de schoolkosten in het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs, om erop toe te zien dat dit het geval is. De toelating van de leerling tot een school mag niet afhankelijk zijn van het betalen van de ouderbijdrage. Dit is wettelijk geregeld. Ik zie dus geen aanleiding om de vrijwillige ouderbijdrage te maximeren.

Vraag 4
Bent u bereid de hoogte van de vrijwillige ouderbijdrage op alle Nederlandse scholen aan de Kamer te rapporteren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4
Vanaf het schooljaar 2012/2013 is het toezicht op de naleving van de schoolkosten en vrijwillige ouderbijdrage in het reguliere toezicht van de inspectie opgenomen. Het toezichtkader van de inspectie is hierop aangepast. Als het nodig is, spreekt de inspectie de school aan op het niet nakomen van wet- en regelgeving. Gelet op de rol die de inspectie heeft bij de schoolkosten en vrijwillige ouderbijdrage, vind ik het niet noodzakelijk om de hoogte van de vrijwillige ouderbijdrage op alle Nederlandse scholen aan de Kamer te rapporteren.

Vraag 5
Bent u bereid de vrijwillige ouderbijdrage ook daadwerkelijk vrijwillig te maken en scholen die ouders onder druk zetten (of aanmaningen versturen) op te sporen en te beboeten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5
De ouderbijdrage is altijd vrijwillig. Ouders zijn immers niet verplicht om de vrijwillige ouderbijdrage te betalen. De inspectie kan, wanneer een school zich niet houdt aan de eisen met betrekking tot de vrijwillige ouderbijdrage, de bekostiging gedeeltelijk, of geheel, opschorten of inhouden. Ik ben niet bevoegd om boetes uit te delen aan de scholen.

Vraag 6
Bent u van mening dat de onderliggende reden van de wildgroei van ouderbijdragen in het onderwijs de ontoereikende financiering is? Zo ja, welke stappen gaat u nemen om dit aan te pakken? Zo nee, wat is volgens u de onderliggende reden?[3]

[3] https://www.sp.nl/sites/default/files/2015_02_rap_ouderbijdrage.pdf

Antwoord 6
Als er al sprake zou zijn van wildgroei, dan is ontoereikende financiering van het onderwijs niet de onderliggende reden. De overheid is verantwoordelijk voor de reguliere bekostiging, waarmee scholen in staat worden gesteld te voldoen aan hun wettelijke verplichtingen. De overheidsbekostiging is toereikend om onderwijs te bieden dat voldoet aan de wettelijke eisen.

Vraag 7
Vindt u het wenselijk dat segregatie en tweedeling in het onderwijs door de soms buitenproportionele ouderbijdragen wordt aangewakkerd? Op welke wijze gaat u de segregatie en tweedeling in het onderwijs voorkomen?

Antwoord 7
Zoals ik in mijn antwoord op vraag 3 heb aangegeven, wordt de toelating van de leerling niet bepaald door het wel of niet betalen van de vrijwillige ouderbijdrage. De toelating is bij wet geregeld. Uit het onderzoek van de inspectie naar de vrijwillige ouderbijdrage in het basisonderwijs (Kamerstuk 31 293, nr. 221) blijkt dat slechts een klein aantal basisscholen een hoge tot zeer hoge ouderbijdrage vraagt. Uit de schoolkostenmonitor vo en mbo 2013 blijkt dat een meerderheid van de ouders in het voortgezet onderwijs vindt dat de kosten «niet hoog en niet laag» zijn. Verder laat het onderzoek zien dat het overgrote deel van de ouders in het voortgezet onderwijs de schoolkeuze niet laat afhangen van de hoogte van de schoolkosten.